

גיטין פב

חכמים	ר' אליעזר	
אוסרים	מתיר	המגרש את אשתו, ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם לפלוני

שאלה: איבעיא להו: האי **אלא**, חוץ הוא או על מנת הוא?

חוץ הוא, ובחוץ הוא דפליגי רבנן עליה דר' אליעזר, דהא שייר לה בגט, אבל בעל מנת מודו ליה, אדרבנן, אבל בחוץ מודה, דהא שייר לה בגט?
או דלמא על מנת הוא, ובע"מ הוא דפליג ר' אליעזר מידי דהוה אכל תנאי דעלמא,

תשובה: אמר רבינא, ת"ש: **כל הבתים מטמאין בנגעים אלא של עובדי כוכבים**;

אי אמרת בשלמא חוץ הוא - שפיר, אלא אי אמרת על מנת הוא, על מנת דלא מיטמו בתי עובדי כוכבים הוא דמיטמו בתי ישראל, הא מיטמו בתי עובדי כוכבים לא מטמאי בתי ישראל?
 ועוד, בתי עובדי כוכבים מי מטמאי? והתניא: (ויקרא י"ד) **ועת' שע צרעת כפית ארץ אחוזתכס - ארץ אחוזתכם מטמאה בנגעים, ואין בתי עובדי כוכבים מטמאין בנגעים!**
 אלא שמע מינה חוץ הוא, ש"מ.

שיטה אחרת (נגד משנתינו): מתני' דלא כי האי תנא; דתניא, **אמר ר' יוסי בר' יהודה:**

	ר' אליעזר	חכמים
הרי את מותרת לכל אדם חוץ מפלוני	אינה מגורשת	
הרי את מותרת לכל אדם על מנת שלא תנשאי לפלוני	מתיר לכל אדם חוץ מאותו האיש	אוסרים
הטעם לפי הברייתא (ר' יוסי ב"ר יהודה)	מידי דהוה אכל תנאי דעלמא	כל תנאי דעלמא לא שייר ליה בגט, הכא שייר לה בגט
הטעם לפי משנתינו – דעת ר' ינאי	ויצאה נפיתו והצכה והיתה צאי' אחר, אפילו לא התירה אלא לאיש אחר - הרי זו מגורשת	האי איש - לכל איש ואיש
הטעם לפי משנתינו – דעת ר' יוחנן	ואשה זנופה מאישה צאי' יקחו - אפילו לא נתגרשה אלא מאישה נפסלה מן הכהונה, אלמא הוי גיטא	איסור כהונה שאני

שאלה: בעי רבי אבא: בקידושין היאך? תיבעי לר"א, תיבעי לרבנן;

- תיבעי לר"א, עד כאן לא קאמר רבי אליעזר הכא - אלא משום דכתיבי קראי, אבל התם קנין מעליא בעינן, או דלמא **ויצאה והיתה?**
- תיבעי לרבנן, עד כאן לא קאמרי רבנן הכא - אלא דבעינן כריתות וליכא, אבל התם קנין כל דהו, או דלמא **ויצאה והיתה?**

תשובה: לבתר דאיבעיא ליה הדר פשטה: בין לרבי אליעזר בין לרבנן, בעינן **ויצאה והיתה**.

השלכה מדברי רבי אבא: אמר אביי: אם תמצא לומר איתא לדברי אבא, בא ראובן וקידשה חוץ משמעון, ובא שמעון וקידשה חוץ מראובן, ומתו שניהם - מתיבמת ללוי, ואין אני קורא בה אשת שני מתים, מאי טעמא? קידושי דראובן אהנו, קידושי דשמעון לא אהנו. ואלא אשת שני מתים היכי משכחת לה? כגון שבא ראובן וקידשה חוץ משמעון, ובא שמעון וקידשה סתם, דקידושי ראובן אהנו למיסרא אעלמא, וקידושי דשמעון אהנו למיסרא אראובן.

שאלה: בעי אביי:

- אמר לה הרי את מותרת לכל אדם חוץ מראובן ושמעון, וחזר ואמר לה לראובן ושמעון, מהו? מי אמרינן מאי דאסר שרא, או דלמא מאי דאסר שרא ומאי דאסר אסר?
- אם תמצא לומר מאי דאסר שרא, לראובן מהו? לראובן והוא הדין לשמעון, והאי דקאמר לראובן - משום דפתח ביה, או דלמא לראובן דוקא?
- ואם תמצא לומר לראובן דוקא, לשמעון מהו? לשמעון וה"ה לראובן, והאי דקאמר שמעון - משום דסליק מיניה, או דלמא לשמעון דוקא?
- בעי רב אשי: אף לשמעון, מהו? אף אראובן קאי, או דלמא אף אעלמא קאי? תיקו.